

ΠΑΘΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ: ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΕΙΚΟΝΑ
ΤΗΣ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ ΚΑΙ
ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΙΤΗΤΩΝ
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Σημασία της έρευνας

Οι αθλητές και αθλήτριες έχουν γίνει αντικείμενο χιλιάδων μελετών στον τομέα της αθλητικής ψυχολογίας, ενώ, παραδόξως, οι διαιτητές έχουν σχετικά παραμεληθεί.

Αυτό εκπλήσσει για τους εξής λόγους:

- ✓ οι διαιτητές είναι μέρος του εκάστοτε αθλήματος και η συμπεριφορά τους μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο τόσο στις συμπεριφορές των αγωνιζόμενων, όσο και στο αποτέλεσμα του αγώνα.
- ✓ οι ερευνητές, αν και έχουν μελετήσει τόσο συστηματικά το «κάψιμο» στους διαιτητές, στο οποίο για να φτάσει ένα άτομο θέλει παρατεταμένη και επισταμένη ενασχόληση με τη δραστηριότητα που επέλεξε, ωστόσο έχουν παραμελήσει άλλα βιώματα και έννοιες που διαδικαστικά εμφανίζονται πριν το κάψιμο, όπως π.χ. είναι το πάθος για δράση.

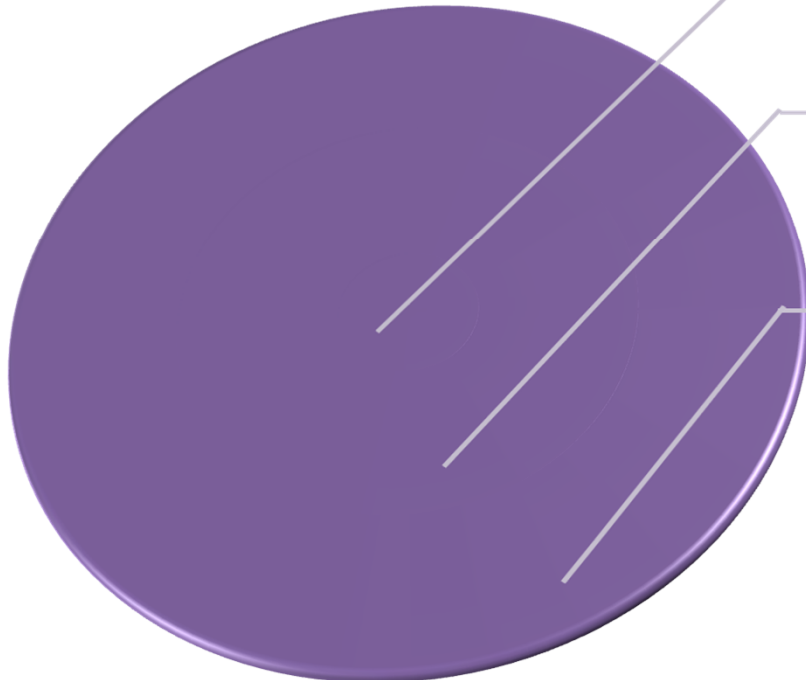
Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση, επισήμανση και αξιολόγηση της έννοιας του πάθους στους διαιτητές καλαθοσφαίρισης σε συσχέτιση με τη συνολικότερη έννοια της ποιότητας ζωής τους

Ποια η έννοια/σημασία του πάθους για τη διαιτησία στους διεθνείς διαιτητές καλαθοσφαίρισης;

Ποιος ο ρόλος του πάθους στη εξέλιξη και ανέλιξη τους στη διαιτησία;

Ποιος ο ρόλος του πάθους στην ποιότητα καθημερινής ζωής των διαιτητών όταν αυτοί δραστηριοποιούνται τόσο έντονα στη διαιτησία;

ΠΑΘΟΣ

Ορίζεται ως μια ισχυρή κλίση ή επιθυμία προς μια δραστηριότητα που το άτομο συμπαθεί (ή ακόμη και αγαπά), βρίσκει σημαντική (υψηλή εκτίμηση), και στην οποία επενδύει χρόνο και ενέργεια.

(Vallerand, 2008; Vallerand et al., 2007; Vallerand & Houliort, 2003; Vallerand & Miquelon, 2007).

Αρμονικό
πάθος

Απορρέει από μία αυτόνομη
εσωτερίκευση της δραστηριότητας στην
ταυτότητα του ατόμου
Μία αυτόνομη εσωτερίκευση συμβαίνει
όταν τα άτομα έχουν αποδεχθεί
ελεύθερα τη δραστηριότητα και είναι
τόσο σημαντική γι' αυτά χωρίς
απρόβλεπτα αποτελέσματα

(Deci & Ryan, 2000; Sheldon, 2002).

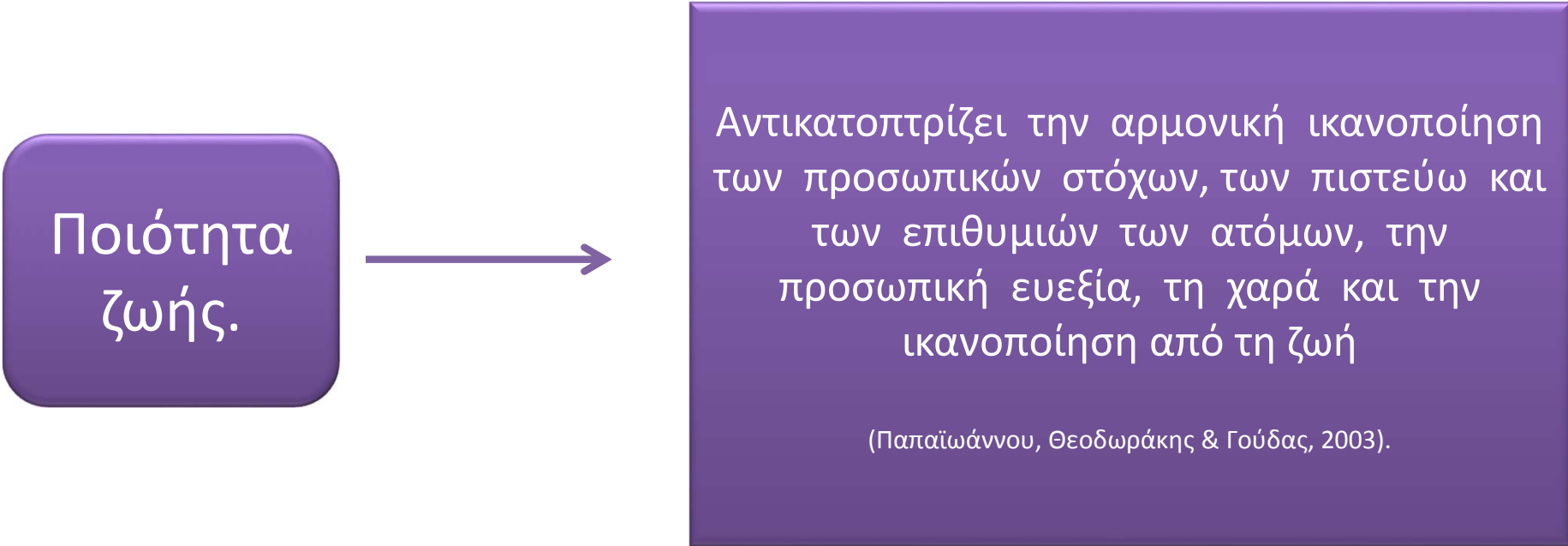
Ψυχαναγκαστικό
πάθος.

Προκύπτει από μια ελεγχόμενη
εσωτερίκευση της δραστηριότητας στην
ταυτότητα κάποιου και οδηγεί τα άτομα
να βιώσουν μια ανεξέλεγκτη επιθυμία να
ασκούν τη δραστηριότητα. Διατυπώνεται
η υπόθεση για λιγότερα προσαρμοστικά
αποτελέσματα.

(Vallerand et al., 2003).

Ποιότητα
ζωής.

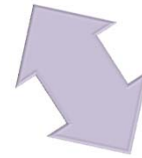
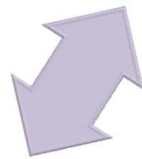
Αντικατοπτρίζει την αρμονική ικανοποίηση των προσωπικών στόχων, των πιστεύω και των επιθυμιών των ατόμων, την προσωπική ευεξία, τη χαρά και την ικανοποίηση από τη ζωή

(Παπαϊωάννου, Θεοδωράκης & Γούδας, 2003).

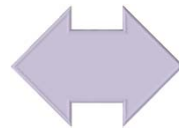
Προηγούμενες έρευνες

- ❖ Το αρμονικό πάθος μπορεί να συνυπάρχει με άλλες δραστηριότητες, ενώ το ψυχαναγκαστικό πάθος συγκρούεται μαζί τους
- ❖ Το αρμονικό πάθος προάγει περισσότερο την προσαρμοστικότητα επί διάφορων συμπεριφορικών, γνωστικών, συναισθηματικών, διαπροσωπικών και αποτελεσμάτων επίδοσης από ότι το ψυχαναγκαστικό πάθος σε μεγάλο φάσμα ηλικιών
- ❖ Παρότι το πάθος οδηγεί σε αλλαγές συμπεριφορών, όπως π.χ. η εργασιακή ικανοποίηση, εν τούτοις, οι αλλαγές συμπεριφοράς δεν οδηγούν σε αλλαγή του πάθους
- ❖ Το ψυχαναγκαστικό πάθος δεν χρωματίζεται απαραίτητα αρνητικά, καθώς είναι προτιμότερο από την ανυπαρξία οποιονδήποτε κινήτρων – εσωτερικών ή εξωτερικών – και σε σχέση με αυτή την έλλειψη παραμένει πιο προσαρμοστικό, διότι προάγει τη μακρόχρονη δέσμευση και επιμονή,
- ❖ οι συσχετίσεις που αποδίδουν προσαρμοστικότητα στο αρμονικό και δυσπροσαρμοστικότητα στο ψυχαναγκαστικό πάθος είναι συσχετιστικού και όχι αιτιακού τύπου και χρησιμοποιούνται ως ισχυρές ενδείξεις.

αρμονικό πάθος

1 από τους 7 ερωτηθέντες
εξέφρασε με σαφήνεια κλίση
προς **αρμονικό πάθος** σε όλα
τα στάδια της πορείας του στη
διαίτησία.

Χρησιμοποίησε θετικές έννοιες:
(*αρμονικό/επαγγελματισμός/μη
δυσaréσκεια/συναδελφικότητα*).

Ψυχαναγκαστικό πάθος

3 διαιτητές,
χρωμάτισαν έντονα το
πάθος τους ως
ψυχαναγκαστικό,

Χρησιμοποίησαν
έννοιες: ανεξέλεγκτο,
όπιο, πάθος εξουσίας,
κενό, μανία

Παρουσία αρμονικού
και ψυχαναγκαστικού
πάθους

Στους εναπομείναντες **3** το χαρακτηριστικό ήταν η ταυτόχρονη παρουσία αρμονικού και ψυχαναγκαστικού πάθους με εναλλαγές που οφείλονταν κυρίως στην προοδευτική είσοδο σε υψηλότερες βαθμίδες εξέλιξης, στις οποίες αναλογούσαν μεγαλύτερες ευθύνες.

*«Η διαιτησία Είναι πάθος!!
Βασικά είναι πάθος! Είναι
τρέλα αν θέλεις; Είναι όμως
ευχάριστη τρέλα!»*

*«Σαφέστατα είναι τρόπος
ζωής, είναι και αγάπη.»*

*«Όταν μπαίνω στο γήπεδο
αισθάνομαι ευχαρίστηση, μ
αρέσει που είμαι μέρος αυτού
του παιχνιδιού, όπως λένε και
οι αμερικανοί, (I love this
game)»*

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- ✓ Κατ' αρχήν, όλοι οι διαιτητές εμφορούνται από μια μορφή πάθους με προεξάρχουσα την ψυχαναγκαστική σε σημαντική πλειοψηφία.
- ✓ Το πρώτο βασικό στοιχείο είναι μεν η κατά συντριπτική πλειοψηφία του ψυχαναγκαστικού (6 στους 7), αλλά το κυριότερο είναι η μη συνειδητοποίηση και αρνητική πρόσαψη του ψυχαναγκαστικού πάθους στους πλειοψηφούντες. Όλοι οι τείνοντες σε ψυχαναγκαστικό πάθος περιγράφουν τη συναισθηματική αυτή κατάσταση με μάλλον ενθουσιώδη τρόπο, Οι συντρέχοντες όροι περιστρέφονται υπό τις έννοιες της «εγρήγορσης» και «διέγερσης», όχι όμως με όρους παθολογίας, αλλά περισσότερο ευχαρίστησης.
- ✓ Εφόσον λοιπόν το ψυχαναγκαστικό πάθος προσφέρει στη διέγερση έντονων συναισθημάτων, έστω και με εξαρτητικά αποτελέσματα, η υποδοχή του δεν είναι απορριπτική εάν συναρτηθεί με τη συνέχιση της διαιτητικής δραστηριότητας.

✓ Το δεύτερο βασικό συμπέρασμα αφορά τη σχέση του πάθους με τη σταδιακή περαιτέρω ένταξη στους μηχανισμούς της καριέρας, παρατηρείται προσαρμοστικότητα υπό το ψυχαναγκαστικό πάθος παρά τον αρχικό ορισμό του ως «ανεξέλεγκτου» βιώματος.

Στα δευτερεύοντα συμπεράσματα ανήκουν οι διαπιστώσεις ότι:

α) υφίσταται πάντα ένας σημαίνων «άλλος» ως αρχικός εμπνευστής εισόδου στη διαιτησία και

β) υφίσταται διαφοροποίηση ανάλογα με το γεωγραφικό τόπο όπου εκτυλίσσεται ο αγώνας.

**Συνάγονται μάλιστα και δυο
διαπιστώσεις επ' αυτών:**

Των ισχυρών συμβολισμών που εκπέμπει ο χώρος της διαιτησίας μπάσκετ, ώστε εύκολα να δημιουργεί πρότυπα αλλά και έλξη στο προκείμενο της διαιτησίας.

Ο λόγος εντοπιότητας είναι σημαντικός στην απόδοση του ειδικού βάρους περί πάθους με σοβαρές επισημάνσεις ψυχαναγκαστικής κατεύθυνσης λόγω των ιδιαίτερων – και βίαιων – συνθηκών υπό τις οποίες τελεί η διεξαγωγή του αθλήματος στην Ελλάδα.

Ενδέχεται δηλαδή βάσιμα το παρουσιαζόμενο ψυχαναγκαστικό πάθος των διαιτητών να αποτελεί δικλείδα ασφαλείας εκ μέρους τους, ώστε να ανταπεξέρχονται στις ειδικές απαιτήσεις των ελληνικών αγώνων με την ανάλογη «σκλήρυνση» που προδιαθέτει το ψυχαναγκαστικό πάθος.

Περί της ποιότητας ζωής των διαιτητών

Με βασική παραδοχή την επικράτηση του ψυχαναγκαστικού πάθους θεωρούνται επικρατούσες και οι συναισθηματικές ιδιότητες που απορρέουν από το πόλο αυτό.

Οι έννοιες που αφορούσαν συναισθήματα και κυριάρχησαν περιστρέφονταν γύρω από τα βιώματα «άγχους», «εγρήγορης», «διέγερσης», «καχυποψίας» «μη εμπιστοσύνης», οι οποίες αποστάζουν σε αρνητική συσχέτιση πάθους με τα συναισθήματα «προσήνειας», «ευσυνειδησίας» και «συναισθηματικής σταθερότητας».

Η προσμέτρηση πολλών αρνητικής σημασίας βιωμάτων στο ψυχαναγκαστικό πάθος και η αρνητική συσχέτιση που απορρέει στα διερευνώμενα συναισθήματα κλίνει προς το συμπέρασμα πως η ποιότητα ζωής των διαιτητών έχει αρνητικό πρόσημο.

Ωστόσο, η εντύπωση αυτή ενδέχεται να αμβλύνεται υπόψη ενός στοιχείου:

ότι παρατεταμένη αντιμετώπιση αγχογόνων συνθηκών μπορεί να επιφέρει αποτελεσματικότητα στην εκμάθηση αντιμετώπισης του άγχους και να περιστείλει τα προβληματικά βιώματα (Aldwin, 1994; Krohne, 1996).

Effects of crowd size on referee decisions: Analysis of the FA Cup

Journal of Sports Sciences, December 2007; 25(14): 1541 – 1545

The influence of crowd noise and experience upon refereeing decisions

Psychology of Sport and Exercise 3 (2002) 261–272

The home advantage in sport competitions: Courneya and Carron's (1992) conceptual framework a decade later

Journal of Sports Sciences, April 2005; 23(4): 395 – 407

Referee bias contributes to home advantage in English Premiership football

Journal of Sports Sciences, September 2007; 25(11): 1185 – 1194

The Philosophy of Umpiring and the Introduction of Decision - Aid Technology

Journal of the Philosophy of Sport, 2010, 37, 135-146

Improving 'at-action' decision-making in teamsports through a holistic coaching approach

Sport, Education and Society, 2014. Vol. 19, No. 3, 258-275